

ГАЗЭТА ВЫХОДЗІЦЬ РАЗ У ТЫДЕНЬ — ЦАНА 50 И. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE”DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND”THE BELORUSSIAN NEWSPAPER
„THE FATHERLAND”

№ 24-25 (559-560)

Нядзеля, 25 чэрвяня 1961 г.

ГОД ВЫДАНЬЯ 15

Надзея адно на Амэрыку

У нашым папярэднім артыкуле («Сустречка Кэнэды—Хрущоў», «Бацькаўшчына», 4. 6. 1961 — мы выказалі прыпушчынне, што сустречка Кэнэды з Хрущовам у Вене 3-га чэрвяня сёлета, «яя гледзячы на ўяву нейкага адпружаньня, можа хутка запачаткаваць новае напружен'не». Ужо наступны тыдзень прынёс пашырэджанне нашага прыпушчыння. Азнакі новага напружен'ня між Захадам і Усходам праявіліся адначасна ў двух найбóльш уражлівых пунктах міжнародных палітыкі апошніга часу; у Лясоце і Бэрліне.

Як ведама, апошнім часам у Жэнозе адбываецца канферэнцыя 14-ёх дзяржаваў ў справе Лясоу. Амэрыка, а разам зь ёй і іншыя заходнія дзяржавы згадзіліся на ўздел у гэтай канферэнцыі толькі пад умовай, што камуністычныя паўстанцы Патэт Ляю, адкрыта ўспамаганыя Савецкім Саюзам, на час канферэнцыі спыняць збройную акцыю ў Лясоце. Калі пасыль доўгіх таргот гэтай ўмовы была ўсё-ж выкананая, канферэнцыя ўзгарэдыша пачалаася. Таксама пытаньне Лясоу было адным з галоўных пунктатаў тутарак Кэнэды з Хрущовам у Вене. Заходнія прэзыдэнты падчыркнула, што адзінным пазытыўным дасягненнем суперечкі Кэнэды з Хрущовам была справа Лясоу, у якой краінкі адбэзвіюх вялікіх дзяржаваў прыўшлі да пагаднен'я, што «Ляос павінен быць неўтральнай і незалежнай дзяржавай».

Можа яно ёй добра, што Савецкі Саюз гэтым разам на гэтае ўрачыстасце асьветнічнае, ужо пасыль некалькіх дзён камуністычнай аддэллы Патэт Ляю, пэўнеч не бязь ініцыятывы Савецкага Саюзу, узнавілі свою збройную акцыю. Больш цікавай правакацыя з савецкага боку прыдумана было нельга. У сувязі з гэтым Задзіночны Штаты Амэрыкі, Вялікабрытанія і Францыя 8-га чэрвяня пастановілі на брачъ узделу ў далейшых паседжаннях канферэнцыі да часу, пакуль на тэрыторыі гэтая краіны не наступіць поўнае перамір'е. Пасыль тыднёвай перарыве канферэнцыя 12 чэрвяня ўзноўні пачала сваю практычную акцыю. Больш цікавай праўдзівасць з савецкага боку прадметы ўспамаганія супадзіліся з пазытыўнымі падзялкамі апошніх падзялак.

Можа яно ёй добра, што Савецкі Саюз

думе — наважаны заключыць супаратаўныя мірныя дагавор з адной Усходній Нямеччынай і авесціць заходні Бэрлін «вольным горадам» з усімі вышыкаючымі з гэтага кансеквенцыямі. У Вашынгтоне, Лёйдане й Парыжы 11-га чэрвяня было афіцыйна пададзена да ведама, што становішча заходніх дзяржаваў у справе Бэрліна, яя гледзячы на савецкія патрабаваны, і далей астаецца нязменным.

Апрача гэтага, Савецкі Саюз нядайна пераслаў Задзіночным Штатам, Вялікабрытаніі і Францыі ноту, у якой прастуе супраць адбыванія ў бягучым месцы ў заходнім Бэрліне паседжанняў розных камісіяў заходніямецкага парламента ѹ заплянаванага на канец гэтага месяца пленарнага паседжання заходніямецкага парламента, узяўшы з камуністычнай небяспекай.

Пачаць трэба з цвярдзіцай ўсьведомлен'ня, што сабою прадстаўляе камунізм

на сяньняшнім этапе, якія ставіць перад сабою мэты і на колькі вялікай ёсьць ягоная загроза для вольнага савету.

Пад умовы, што коракта адказаць на пастаўленыя вышэй пытаньні.

Перад апошнім саветавай вайной Сталін будаваў сацыялізм у ваднай краіне ў умовах г. зв. капіталістычнага акружэння. Тады яму навет і на сяньня расшырываў у хуткім часе камуністычную систэму на многіх іншых краінах, якія здаваць для Савецкага Саюзу дэцдыючы ўплыў на лёс цлага савету.

У выніку апошніх вайны ѹ близару-

кае палітыкі Захаду пасыльванина пэ-

рэйду ѹ адно ѹ другое Савецкому Саюзу без асаблівых цікавасцяў дасыгнуць

удалося. Кажны пасыльванин год пры-

косці Савецкому Саюзу перамогу за пе-

ремагай, у выніку чаго сяньня ўжо я-

ма капіталістычнага акружэння, на

месцы якога паўстаў вялікі блéк камуні-

стычных краін, які абыймае звыш

адной трэйція насельніцтва зямное ку-

лі. Другую адну трэйцю творца г. зв.

изнáрэзныя маладыя экскаляніяльныя

(Заканчэнне на 2-ой бачыне)

Сёе-тое

Што, здавалася-б, іушка із старомоднай печы мае супольнае з міжпланетнай ракетай?

Адна ѹ другая характарызуецца гэтак и испытания автомобілей Минскага аўтазавода. А вот помыться и привесіці сябе ѹ порядок пасля работы им негде. Недавно былі оборудованы душ и умывальнік, выдзелено помешчение для перэодеванія. Но, как по команде, большинство кранов перестала работати.

Не один раз поднимали рабочіе цеха этот вопрос. Обращались к начальніку цеха т. Крюкову, начальніку по цехе безопасности т. Сахарову, были на приеме у дыректора завода т. Деміна. Через рэдакцыю газеты обращаемся к нам еще раз с просьбай создать нормальныя бытovыя условия для рабочіх.

Ну што-ж.. Цяпер, як цэлы народ будзе ўжо ведаць пра неспаслушныя краны ѹ бяздущных бюрократатаў, дык можа паруцица «создаць нормальныя бытovыя условия для рабочіх» у «краіне рабочых і сялян».

Пытаньне: калі адно нядайна быті «оборудованы», дык дзе-ж вы раней мыліся? Но ѹ суседнюю лужыну бегалі?

*

Услед за тым асноўным «указам» аб прывярненні кары съмерці ѹ доўгіх гадоў зняволенія за злачыні супрападзяркавы й іншае, абы чым мы прыгадвалі раней, выйшаў «указ» Вярховнага Савету СССР аб мерах пакаранія ѹ за «кашукоўванье дзяржавы» ѹ прадпрымкі ў сельскай гаспадарцы, якія з прыліпнаніем краіны? — пытэцца партыўныя халуй. — «А калі ў такай сустречкі падхідзеся, дык чым бы натхніць амерыканскі прэзідэнт сваіх пісменнікаў на творчы подзвіг?»

Кажнаму вольнаму чалавеку зразумела, што вольныя пісменнікі могуць пісаць абы чым хочуць і він якое жыгала ўсёдзілі-б таму, што стараўся-б напісці іх на «подзвіг». Прэзідэнт у Амэрыцы ёсьць слугой, а не тыранам народу. Калі-б яму прысынілася нешта такое зрадбіць, абы чым гарэзіць менскі служжка «роднай партыі», то яго на толькі пісменнікі і цэлы народ, але навет куры засымлялі-б..

*

«Советская Беларуссия» за 26-га траўня сёлета на апошнія бачыне паведамляе чытачоў цэлай «суворэннай і не-

ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНОЙ ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAČKAUŠCZYNA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Bačkauschyna“ („Das Vaterland“),

(13 b) München 19, Schliessfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl. G.m.b.H., München 19, Bothmerstr. 14
Чаңа: Нямеччына: на год — 14; — м.: 6 м-цаў — 7,50 м.; 3 м-цы — 4,25 м.;
ЗША і Канада: на год — 8; — д.: 6 м-цаў — 4,50 д.; 3 м-цы — 2,50 д.; 1 м-ар — 0,20 м. Ангельшчына й Аўстралія: 39 шыл.; 21 шыл.; 12 шыл.; 1 шыл.;
Бэльгія: 210 фр.; 120 фр.; 75 фр.; 5 фр. Францыя: 800 фр.; 450 фр.; 250 фр.;
20 фр. Аргентына: 80 пэз.; 45 пэз.; 25 пэз.; 2 пэз. Перасылка лётніцкай поштой каштует падвойна. Падвойныя нумары каштуюць падвойна. Падзіночныя нумары газеты разам з «Каласкамі» ўважаюцца за падвойныя.

Банковое кошло: Zeitung „Bačkauschyna“,
Konto Nr. 857-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

Айцец д-р. Пётр Татарыновіч атрымаў годнасць Пralata Яго Святасліві

значана, што Айцец Святаты Папа Ян

XXIII ёсьць асьведамлены ў заслугах айца П. Татарыновіча і дзеля іх прызнае маю тytул Пralata як святару дыяцёзії Менскай лацінскай абрады.

Пачасны гэты акт меў месца ѹ Ватыкане дні 26 траўня 1961 г., абы Сакратарыстану Яго Святаслівіці мне пададаміў, далучаючы адмысловую грамату, якую я меў гонар і вялікую радасць паслаць дарагому айцу П. Татарыновічу.

Прызнаны тytул а. др. П. Татарыновічу ёсьць вілікім гонарам, які даеца Apostolskym Pasadам савятаром за іхнія заслугі. Калі не памыляюся, гэта ад часу скасавання вуні на Беларусі ёсьць першы такі выпадак. Былі беларускія савятары канонікі, але яны атрымалі канонікскую годнасць звычайна ад мясцовыя сваі біскупы, а не беспасярэдна з Рыму. Сам тytул Pralata Яго Святаслівіці ёсьць высока пачаснікім.

Няхай-жа добры Бог бағаславіць наадаць прадатура дарагога Сакратарыстану Яго Святаслівіці ўсім нам айца П. Татарыновіча ѹ дэзволіце яму дачакацца за залатага ды большага яшчэ юбілею! Няхай-же дарагі прадат 12-га чэрвяня сёлета савяткую саракагодзідзе свайго савятарства, Запраўды прыемна нам, што ягоная заслужаная савятарская дэйнісць атрымала найбольш аўтарытэтную пахвалу і ўзнагароду. Мне асабіста было вельмі прыjemна пераслаць высокаважанаму юбілю вышэй успоміненую грамату яшчэ дзесяць падзіні.

Няхай-жа добры Бог бағаславіць наадаць прадатура дарагога Сакратарыстану Яго Святаслівіці ўсім нам айца П. Татарыновічу ѹ дэзволіце яму дачакацца за залатага ды большага яшчэ юбілею!

† Балеслаў Слоскаанс, біскуп Apostolskай Адміністрацыі Mencky Magilieusk

Лювэн, дні 8 чэрвяня 1961 г.

Дваццаць год...

Так — мінула ўжо дваццаць год ад пачатку вайны паміж двума таталітарнымі волатамі-дзяржавамі: нацыянал-сацыялістичнай Нямеччынай і камуністычнай расейскай імперыяй, якая дала сабе крывацінны назоў «саюзу свабодных рэспублік»... 22-га чэрвяня 1941 году... Адзін дыктатар апушкаў другога другога... У выніку — мільёны людзіх трагедыяў, нязалежныя спадзіванні цэльных народоў, разбурэнні. Пэўна — для шмат-якіх народоў, у канчальным выніку, другога сусветнага вайны сталася вырашальнікі вызваленія. З другога-ж боку, якія толькі цэлы шэршт народоў, у тым ліку і наш, далей застаўся ѹ каліяніяльным панівоне, — цэламу шэршту раней вольных народоў Масква накінула сваю гегемонію і сілком насадзіла свой рэжым. Камунізм — у вялікай меры з

прычынамі, каб не пабачыць на працягу гэтага пэрыяду і значнага прагрэсу, які адбываўся ў грамадзкіх думцах краінай дэмакратычнага Захаду. Дваццаць год тады гэтая краіна апынулася ѹ ролі міжвольнага савоўніка чырвонага расейскага таталітарызму — у змаганні супрападзяркавыя сусветнага таталітарызму, які быў у той час небяспекай № I. Гады вайны, супольная небяспека, зьбліжылі часова два полюсы — дэмакратычнай і найгорашай усасавальнай дыктатуры. Але гэтая анамалія вечна існаваць не магла. Не паспейшы ёшчэ добра ачуніць ад гітлераўскага нападу — у той час, калі людзі ў нас на Беларусі гібелі яшчэ ў зямляхах — маскоўская дыктатура пачала зноў паказаць свае кіпцюры Захаду.

Ці трэба ўсё пералічваць? Бэрлін, Каэрэя, Индакітай, Конга, Куба, Лясо.. Захадні сవет павялічыў, што ён на межа дэзволіць сабе заставацца фізыч

Тэорыі й практыка

Кэнэды і ідэя свабоды й незалежнасці ўсіх народу

Пасъля сустрэчы презыдэнта Задзіночных Штатаў Кэнэды з Хрущовам у Вене, ведамы амэрыканскі журналісты Джэймс Рэстон пісаў у газэце «Нью Ёрк Таймс»:

«Паводля вашынгтонскай афіцыйнай вэрсіі презыдэнт Кэнэды атрымаў болі ў пазваночніку садзячы дрэвы ў Канадзе, але існуе іншая тэорыя, паводля якой ягоныя болі выкліканыя цяжкасцямі, якія ён адчуў пры спробе паверыцаў у тое, што яму гаварыў Хрущоў у Вене. Калі гэтая тэорыя правильная, гэта зусім не дзіўна, бо ягоныя малыя калега дамагаўся, каб яму падараўшы ўсё съвет... і заявіў..., што Кэнэды яш мае іншага разумнага выбару, як прынесьць ягоную тэзу.

«Перш-наперш, Хрущоў хачеў, каб презыдэнт прызнаў саветам права кантраляваць тэрыторыі, здабыць імі ў часе і пасъля другой сусьветнай вайны. Пасъля ён жадаў ад презыдэнта забавіць наяўшчыну на ўмешвашца ў рэвалюцыйных працах, якія праходзяць у некамуністычных краінах. Далей ён жадаў, каб презыдэнт прыняў състэму, паводля якой ні Задзіночаныя Нацыі, ні якай-небудзь іншай міжнацыянальнай арганізаціі не павінна была б умешвашца ў рэвалюцыйных рухах і міжнацыянальных спрэчках, без эзэды камуністычнага съвету. Урэшце, ён дамагаўся ліквідацыі ўсіх ваянных базаў і збройных сілаў Захаду, каб быць упэўненым, што ніхто ня будзе ўстане ўмешвашца ў паводле Хрущова, прагрэсіўныя няўхільныя праца, якія вядзе да «скамунізаванні» інштатальных краінаў... Ніколі презыдэнт ня думаў, што Хрущоў будзе дамагацца ад яго спрэчкі да «скамунізаванні» съвету. На пасъце, презыдэнт Кэнэды не разгубіўся. Дарэчы, ніхто з амэрыканскіх пасълявенных презыдэнтаў не адкінуў савецкія тэзы так хутка і так рапушча, як гэта зрабіў Кэнэды ў мінулым тэдні. Але нічога дзіўнага, што яму балаць плечы.»

Пададзеная вышэй Рэ斯顿ам з пэўнай дозай гумару і афіцыйна непасцверджаная «тэорыя» — вельмі праўдападобная. У саветскай радыёй і тэлевізійнай спраўдадавчай амэрыканскаму народу презыдэнт Кэнэды называў перамовы ў Вене «эмрочнымі». Пры гэтым Кэнэды пацвердзіў, што Хрущоў выказаў яму сваё пераканањне аб няўхільнасці перамогі камунізму ўсім съвеце.

Падзеі, якія адбыліся беспасярдні пасъля Венскай сустрэчы, дали фактычныя доказы таго, што Крэмль ня думаў аб іншымі іншымі, як толькі аб спосабах як найхутчайшага ажыццяўлення сваё канчальнае эзэды. Узнáленне камуністычных вайсковых аддзеламі наступальныя аперацый ў Лясо; пагроза Крамля, што ён хутка падпіша спартакісткай дыктатурай і заходнім дэмакратыяй, бо Крэмль усе свае сродкі падпрадкоўвае якраз сваёй адзінай і галоўнай мэце — змаганню з Захадам за пашырэнне сваёй ўлады над съветам. Франты адпавядзяць на ўспéнні ў зъянілісці і няма ніякіх ад-

наўчай улады Амэрыкі цвёрда стаў на пазыцыі свабоды і незалежнасці ўсіх народу.

Небяспечныя тэорыі

У сямятле няўступлівай і агрэсіўнай пазыцыі Крамля дзіўнымі і падазронімі выглядаюць некаторыя тэорыі, якія ад пэўнай часу знаходзілі шмат прыхільнікаў у аясродзіў адказных палітычных калаў Захаду. Тым больш дзіўна, што яны на зыўкі ў штодзённага ўжытку навест пасъля таго, як презыдэнт Кэнэды асабіста пераканаўся у Вене ў запраўдных намерах заправілаў камуністычнага блéку.

Аднай з іх зъяўляецца тэорыя, што франты ў съвецкім цяпер мяняюцца, што ў недалёкай будучыні франты будуть праходзіць не па мэрыдыянах, а па паралелях. Гэта значыць, што змаганье паміж Захадам і Усходам, паміж блéкам камуністычнай дыктатуры і дэмакратычным съветам быццам заціраецца, і паўстает новы фронт: паміж паўночнай і паўдзённай паўкулямі, гэта значыць паміж індустрыялізаванымі краінамі Паўночнай Амэрыкі, Эўропы і... Савецкага Саюзу (народамі белай расы) — з аднаго боку, і слабаразвытывымі краінамі Афрыкі, паўдзённай Азіі (сюды адносяць і камуністычны Кітай!) і Паўдзённай Амэрыкі (каляровымі народамі) — з другога.

Цяжка сказаць, дзе гэтая канцепцыя нарадзілася — на Захадзе ці на Усходзе. Але адно, што Захад яе мусіць выкінуць на съметнік, бо братанье з Крамлем на базе падабенства ўзроўню індустрыяльнага разьвіцця, расы і сульпнага страху перад галоднымі масамі каляровых народу (у Савецкім Саюзе масы ня менш галодныя), адсвойчоць на задніяя плян ідэялігічныя і палітычныя мэты камунізму, ня вытрымлівае нікакіх краінскіх ажыццяўніцтваў. Сустрэча Кэнэды з Хрущовам яшчэ раз дала нязыб'яльна доказы таго, што ні можа быць і мовы аб магчымасці запраўднага «мірнага сусідаванні» і шчырага супрацоўніцтва ў якой-небудзь галіне паміж бальшавіцкай дыктатурай і заходнім дэмакратыяй, бо Крэмль усе свае сродкі падпрадкоўвае якраз сваёй адзінай і галоўнай мэце — змаганню з Захадам за пашырэнне сваёй ўлады над съветам. Франты адпавядзяць на ўспéнні ў зъянілісці і няма ніякіх ад-

накаў таго, што яны зъменяюцца або прынаўміся паслабніць у будучыні. Вершы у адваротнае — гэта значыць займацца самаашуканствам і набліжацца да самагубства.

З «тэорыяй» зъмены франтоў цесна звязаная і іншая небяспечная «тэорыя» — вера ў тое, што ўдасца пасърыць Москву на Пэкінам і гэтым самым паслабіць, а то і разбурыць адзінства камуністычнага блéку. А гэтая тэорыя мае значыць больш прыхыльнікаў на Захадзе. Некаторыя халаюцца за яе, як за нешта зусім рэальнай і зъяўляюцца таго, што яны на лаве падсудных апынулася дзесяць асобаў, якія да нядынага часу займалі ў Альбаніі кіруючыя становішчы, і што ўсе яны былі абвінавачаны ў дзяржаўнай зрадзе. Як паведаміла тыранская радыё, у аўбінаўчым акце гэтага працэсу цвердзілася, што ўсе аўбінавачаныя, у ліку якіх знаходзіліся і адзін альбанскі адмірал, пры падтрымцы органаў разьведкі Югаславіі, Грэцыі і Злучаных Штатаў — усіх трох адразу! — заранізвалі змову, скіраваную на ліквідацію існуючага ладу. Далей паведамлялася, што паводля традыцыі сталінскіх часоў ўсе аўбінавачаныя на толькі адразу прызналіся, але нават «дзінавалі альбанскім органам дзяржаўнай бяспекі за тое, што тыя сарвалі з іх маску». Сталася, урэшце, ведамы, што частка гэтых аўбінавачаных была на мінулым тэдні расстрэляна.

Бізумоўна, разыходжаны паміж Москвой і Пэкінам існуюць. Яны існуюць таксама ѹ паміж іншымі краінамі з камуністычным рэжымам. Але ўся даслоўніцкая практыка паказвае, што на даценым этапе паміж Москвой і Пэкінам ёсьць больш таго, што іх лучыцы, чымся таго, што іх падзяляюць. Тэарэтычна можна сабе ѿвіць і поўны разрыў паміж імі, але, на нашу думку, ён мог бы адбыцца толькі пры ўмовах, пры якіх нікога з жыхароў ціперашияга вольнага съвету гэта больш ня цешила б — мешавіта, пасъля апанавання камуністычнага цэлага съвету, калі-б перад адзіністымі гаспадарамі нашай плянты паўсталі пытаныне, каму належыць пяршынство ў кіраўніцтве гэтым съветам. Разылікі на тое, што эвентуальны ўступкамі Маскве Захад здолеў бы «прыласкась» Хрущова ці ішшага крамлёўскага дыктатара і паставіць яго супраць Пекіну, нам здаюцца такімі-ж утапічнымі і небяспечнымі, як і надзеі на зъмену франтоў.

Ідэялігічныя пастуляты і іхнае ажыццяўленне

Як мы ўжо адзначалі, презыдэнт Задзіночных Штатаў Кэнэды выразна актэрыўлюе для Амэрыкі, а праз гэта, трэба думады, і для цэлага вольнага съвету ідэялігічную аснову будучага ўпаратадкаўніцтва ўзіміненіем съвету. Яна сфармультавана ў словах «свабода й незалежнасць для ўсіх народу». Гэтым самым цяпер можна ўважаць ўзлікідованай балючую істоту Захаду ў адзінай, універсалнай і дынамічнай ідэі, якая-б найболіш адпавядала духу нашага часу і якую можна зъяўляць съвестю на 3-й бачыны)

Надзея адно на Амэрыку

(Заканчэнне з 1-ай бачыны)

краіны, якія сталіся падатнымі аб'ектамі камуністычнай інфільтрацыі.

Разам з гэтым Савецкі Саюз стаўся магутным фактам съветавае палітыкі і ягоны голас мае вялікую ўдзельную вагу ў развязанынай наўважнейшых палітычных праблемаў глобальнага маштабу. Гэтак лёгка здабыўшы ў гэтак кароткі час такія нязыб'яльныя і бяспрэцедэнтныя ў гісторыі дасягненіі, Савецкі Саюз цвёрда ўзўшоў сяняні на новыя шляхі, які можна назваць спрабай улеглізаўванага падпрадкаўніцтва. У гэтым съвесту, якія будуть узімікі на будучыні ў будучыні ўзбудзіць съвестаўцаў, якія і ў пытаніях, якія будуть вымагаць супрацоўніцтва Савецкага Саюзу, Саветы будуть узялежніваць сваёму згоду на супрацоўніцтва з Захадам ад прызнання права вэта ў найважнейшым і найдачыннейшым воргане — гэтым съветавае арганізацыі — Радзе быўшчынскай. У што практычна гэтае падпрадкаўніцтва падпрадкаўніцтва вэстаў, якія і ў пытаніях, якія будуть вымагаць супрацоўніцтва Савецкага Саюзу, будуть зъяўляцца асновы Арганізацыі Задзіночных Наций. Тады Савецкому Саюзу было прызнаннае права вэта ў найважнейшым і найдачыннейшым воргане — гэтым съветавае арганізацыі — Радзе быўшчынскай.

Фатальны паначат гэтым быў зроблены з лёгкадумнай волі Захаду яшчэ ў 1945 годзе ў Сан Франциско, калі выпрацоўвалі асновы Арганізацыі Задзіночных Наций. Тады Савецкому Саюзу было прызнаннае право вэта ў найважнейшым і найдачыннейшым воргане — гэтым съветавае арганізацыі — Радзе быўшчынскай. У што практычна гэтае падпрадкаўніцтва вэстаў, якія і ў пытаніях, якія будуть вымогаць супрацоўніцтва Савецкага Саюзу, будуть зъяўляцца асновы Арганізацыі Задзіночных Наций. Тады Савецкому Саюзу было прызнаннае право вэта ў найважнейшым і найдачыннейшым воргане — гэтым съветавае арганізацыі — Радзе быўшчынскай.

Сянянняшня міжнародная палітыка Савецкага Саюзу развіваецца пад знакам здабычы права вэта на агулінні ўсіх міжнародных пытанняў ці, інакшыя, якія будуть зъяўляцца ажыццяўніцтвам вэстаў, якія і ў пытаніях, якія будуть вымогаць супрацоўніцтва Савецкага Саюзу, будуть зъяўляцца асновы Арганізацыі Задзіночных Наций.

Вось факты. На 15-ай сесіі Генэральнае Асамблей Задзіночных Наций у верасні 1960 году ў Нью Ёрку Хрущоў выступіў з праектам рэалізацыі структуры Задзіночных Наций з тым, каб замесці аднаго генэральнае сакратара, выбіранага бальшынствам събэрэпераўніцтва, іншым сакратаром, які пад кіраўніцтвам мадалога прэзыдэнта й ягоным гоне да апанавання вольнага съвету. Гэта адзначасна адсланяе перад намі і ўсю загрозу паляжэння, перад якой аптымістично падпрадкаўніцтва вэстаў, якія і ў пытаніях, якія будуть вымогаць супрацоўніцтва Савецкага Саюзу, будуть зъяўляцца асновы Арганізацыі Задзіночных Наций.

Вось факты. На 15-ай сесіі Генэральнае Асамблей Задзіночных Наций у верасні 1960 году ў Нью Ёрку Хрущоў выступіў з праектам рэалізацыі структуры Задзіночных Наций з тым, каб замесці аднаго генэральнае сакратара, выбіранага бальшынствам събэрэпераўніцтва, іншым сакратаром, які пад кіраўніцтвам мадалога прэзыдэнта й ягоным гоне да апанавання вольнага съвету. Гэта адзначасна адсланяе перад намі і ўсю загрозу паляжэння, перад якой аптымістично падпрадкаўніцтва вэстаў, якія і ў пытаніях, якія будуть вымогаць супрацоўніцтва Савецкага Саюзу, будуть зъяўляцца асновы Арганізацыі Задзіночных Наций.

Зусім натуральна, што народы вольнага съвету ўсе надзеі сяняні зъяўляюцца толькі з Амэрыкай, якай пад кіраўніцтвам мадалога прэзыдэнта й ягоным гоне да апанавання вольнага съвету. Азораныя гэтымі надзеямі хочам вершыць у выкананні гэтае місіі Амэрыкай і мы — прадстаўнікі паняволеных бальшавізмам народу.

Лээн Каранеўскі

Аб савецка-альбанскіх дачыненіях

На працягу апошніх тыхдняў весткі, якія пачалі прыходзіць з Альбаніі — найболіш аддаленай ад камуністычнага блéку камуністычнай краіны — прыцягвалі ўвагу палітычных назіральников. Сталася, напрыклад, ведамы, што ў Тыране адбываўся гучны паказальны працэс, якія да нават на лаве падсудных апынулася дзесяць асобаў, якія да нядынага часу займалі ў Альбаніі кіруючыя становішчы, і што ўсе яны былі аўбінавачаныя ў дзяржаўнай зрадзе. Якія дзяржавы, якія адзначылі, што савецкае пасольства ў Тыране зъяўляеца цэнтрам падрыўной дзейнасці супраць існуючага рэжыму. Дарэчы, трэба адзначыць, што некалькі дзён пасля гэтаг

Бэрлінскае паўстаньне

З іскры — польмія! Раніцай 16-га чэрвеня 1953-га году такой іскрай стаўся справа, яны збягтаюць уніз. 100... 200... 300 асобаў... і 70 работнікаў 40-га блёку на алеі Сталіна ў Бэрліне. Яны кінулі працу, запрэстэставаўшы супраць павышэння нормаў. Пратест адзінак стаўся дзякнатарам вялізарнай сілы. Некалькі гадзін пазыльні лявіна працоўных накіравалася да будынку камуністычнага ўраду, каб бараніць сваё права на свабоднае жыццё. З іскры загарэлася ляўва

будоваў. Зразумеўшы, у чым дзэм у работніцкія кварталы Бэрліну і заклікам работнікаў заўтра, 17-га чэрвеня, абвесціці генеральну забастоўку...
распльяліся ў тысячным натоўпе. Над ім, ку...

70 работнікаў саракавога блёку на алеі Сталіна абурыліся партыйным загадам працаўцаў паводзі павышэнных нормаў.

Мінуша некалькі гадзін — і дамаганы некалькіх дзесяткаў асобаў было падхоплена тысячамі і ператварылася ў ма-

гутную палітычную дэмакстрацыю...

Работнікі ідуць — усхваліваныя, п'я-

ныя ад свабоды. Яны зрываюць камуні-

стычныя плякаты, раськідаюць бар'еры. Вар'емамі камуністыя адгарацілі Усход

ад Захаду.

Колькі цілер дэмакстрантаў? Ужо

нельга падлічыць. Здаецца, увесе ўс-

ходні Бэрлін вышаў на вуліцы. Тут і

там успалыхваюць сутычкі. Паліцыя ба-

языла хаваецца. Некаторыя далуча-

юцца да натоўпу.

А ўрад Савецкай зоны Нямеччыны?

Перапалоханы і разгубены ён праз

рады падлізацца, гаворыць, што па-

вышэнные нормаў адклікане. Але ра-

ботнікаў гэта ўжо ня можа супакоіць.

Цілер яны выстаўляюць ужо наступных

дамаганы: працягваныя працы павод-

ля падпрыядных нормаў; паніжэнне цнау

на прадметы шырокага ўжытку; свабод-

ныя і тайнай выбары; гарантыві неда-

ткальнасці ўздэльнікаў забастоўкі,

прамоўцаў і дэмакстрантаў.

Бэрлін у энтузіазме. Вестка аб бэр-

лінскіх падзеях пранеслася па ўсёй

назіраюць за гэтым рухам.

Весь і савецкае пасольства. Дъверы і

зачыненыя, калі пасольства прайшли моўкі. Калёна накіроўваецца да работні-

каў:

— Таварыши... — Ты нам не тава-

рыш, — раздаецца гнеўны крык.

— Я сам работнік...

Сыўскі і шум прымушаюць замаў-

чыца. Чуваш галасы:

— Ты не работнік, ты здраднік!

Міністар Зэльман працягвае руки:

— Таварыши, глянце на мае руку...

— Руки ў цябе тлустыя, — чуваш не-

чык звонкі голас. А натоўп крываць:

«Ульбрэхт! і Гrotzэваль! скды!»

Ульбрэхт і Гrotzэваль з трываніем

захваты падзеяў і канфэрэнцыяў з ахво-

таем высылаць, — а ўсё ісъці да

Гrotzэволя і Ульбрэхта! Сэкунда разду-

му — і пастанова: «Хто ідзе з намі —

направа! Хто хоча застасца — налева!»

Усе апнуліся на правым баку. И вось

ужо на галавам, работнікаў лёзунг, які

наведама адкуль узяўся: «Мы дамага-

емся паніжэння нормаў!»

Група забастоўшчыкаў пайшла па

алеі Сталіна. На іх, на іхніх транспа-

рант зэздзіленьнем глядзяць муляры

Мы пачакаем паўгадзіны. Калі не

зьяўіца Гrotzэволь і Ульбрэхт, мы пой-

дзялімі падрабіць сцяну.

М. Куліковіч

Беларуская клясычнае песеннай спадчына

Ў тэорыі й практицы БССР

(Працяг з папярэдняга нумару)

Часам трапляюць дасьледавальныя працы аб беларускім песенным фальклёрам расейскіх музыкаведаў з Масквы, ім адтуль і як Расейцамі свабадней разважаць аб культуры «малодшых братоў». Гэта у 1934 годзе выйшла дасьледаванне «Сацыяльнае пераасэнсаванне жніўных песен беларускага Палесся»,⁷ дзе аўтар З. Эвалд разам з падтасаванымі на-маганнямі ў выкананні сацыялістычнага партыйнага заказу даводзіць і вельмі цэнныя факты ў беларускай песеннай пабудове, дае беларускі песенны матарыял, што хаваецца ў рукапісах і ховішчах, сярод якога прыводзіць і цікавыя беларускія запісы, зробленыя Рымскім-Карскавам. Паводле іх можна бачыць той інтэрэс які праяўляў знаны творца да асаблівасці беларускай песеннай творчасці. Зьяўтае на сябе ўвагу й праца маскоўскага музыкаведа Е. Канн-Новікавай аб творчасці Глінкі,⁸ дзе яна сцвярджае ўплывы на яго беларускай смаленскай песьні, прыводзіц крініцы мэлодыйнай пабудовы опэры «Іван Сусанін», у якой выкарыстоўваліся Глінкаў запраудныя беларускія песьні, што знойдзеныя ў запісах былі гэтым сярод Глінкі дасьледавальнікам Н. Бэрнам. Канн-Новікава паведамляе нас таксама аб записах беларускіх песьняў этнографам А. Маславам у 1908 годзе, аб апублікаваны 14 смаленскіх напевau у зборніку рамансаў і песьняў Даргамыскага. Яна падае, можна сказаць, сэнсацыйны факт, што ведамы расейскі дасьледавальнік і музыкалёр А. Кацальскі ў сваёй працы «Асаблівасці народна-расейскай музычнай сістэмы» карыстаўся ў вясноўным узорамі смаленскіх (значыцца беларускіх) напевau (з рукапіснага зборніку Баршчоўскай) і абавіраўся на іх.

Абодвы вышэй названыя дасьледаваныя прайшлі міма

БССР і на сустэрэлі там нікага водгуку. Мімаволі паўстае пы-

нанье, чымжа займаюцца музыкаведы БССР, для якіх дасьледаванне клясычнай беларускай песеннай спадчыны ў ейных асаблівасці ў мусіці зьяўляецца асноўнай і фундаментальнай дзеяйніцай, галоўнаю мэтай і імкненнем? Гэта адначасна ўзяўле першараднае заданне не толькі для музыкаведаў, але і для ўсіх беларускіх кампазытараў, што мусіць на аснове нацыянальных песенных узоруў ствараць свае нацыянальныя творы.

Нажаль, савецкія дасьледавальнікі цікавяцца іншымі па-

бочнымі пытаннямі. Варта, прыкладам, прагледзець працы

кірунка сэкцыі савецкіх беларускіх музыкаведаў — Г. Ці-

товіча, які спэцыялізуецца на пытаннях савецкага фальк-

лёру, пераасэнсаванне тэктавай старых беларускіх песьняў і

на расейска-ўкраінска-беларускіх сувязях у народнай музы-

цы.⁹ Цітовіч у артыкуле «Песьні шчасця» (1952 г.) навет

намагаеца прадставіць штампаваныя запазычаныя мэлёды «новых» песьняў і савецкай частушки значна больш высокімі

мастакткімі за ўзроўні клясычных народных шэдэр. Хай усё

эта робіцца із яўнай «нацяжкай» ў хвалішаваныем, але факт

застаецца фактам. Рэшта кампазытараў БССР ідзе па шляху

свайго кіруніка.

Чым тлумачыцца такая пазыцыя дасьледавальнае працы

ў БССР над песенным фальклёрам? Адказ на гэтае пытаньне можна знойсці ў заяве таго-ж музыкаведа Цітовіча, чыто

яе паміж радкоў. Ён піша: «Дасьледваннімі

з'яўляюцца залежнасці падобнага

характеру, што падтасаванне

з'яўляецца залежнасцю ад падобнага

характеру падобнага

з'яўляюцца залежнасці падобнага

характеру, што падтасаванне

з'яўляецца залежнасцю ад падобнага

характеру падобнага

з'яўляюцца залежнасці падобнага

характеру, што падтасаванне

IX-ы Зъезд БАЗА

27 і 28 травеня ў Нью-Ёрку ў залі Беларускага Грамадзкага Цэнтра (401 Атлантык Аўт., Бруклін) адбыўся 9-ы спрааваздачна-перавыбарны зъезд Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня ў Амэрыцы (БАЗА). Гэткія звёзды адбываюцца што два гады, становічы сабой свайго роду «пераўдышкі», у часе якіх арганізацыя аглядаецца назад, каб праверы, ці ішлося роўня дарагай і ў добрым кірунку, ды ўгледаецца наперад, каб узўйніца, ці не заблытаўся сцежкі ў будучыню. Два дні напружанае працы прайшылі ў паважнай рэчавай атмасфэры, у намаганын ацяньваць крытычна, дараджваць творча.

Праца дэлегатаў пачалася ад малітвы ў благаславенстве Уладзікі Васіля, Архіпіскапа БАПЦ. Былі абраўныя кірауніцкія ворганы зъезду. **Прэзыдымом:** сп. сп. др. Я. Сажыч — старшыня зъезду, А. Шукелайц — заст. старшыні, Я. Ніхайнатая і В. Станкевіч — сакратары. **Манадатная камісія:** сп. сп. Ул. Дунец, Я. Яновіч, Я. Запруднік. **Рэзальцыйная камісія:** сп. сп. В. Пляскач (старш.), М. Кунцэвіч, Я. Запруднік. У нарадах зъязду ўзяло ўдзел каля 80 асобаў, бальшыня — дэлегаты.

На ўступных словах, прывітанынках ды іншых фармальнасцях зъезд узяўся за асноўнае: спрааваздачы зъезднайцы аддэлаў і галоўнае ўправы ды іхнае абмеркаваньне, што й пайшоў увесе дзень съботні. Добрым уступлем у гэту спрааваздачную атмасфэру было выслуханье дзяяльнаса пратаколу з папярэдняга зъезду, апрацаванага й прачытанага сп. А. Шукелайцем. Адсвежанае памяць дакладней успрымала падаваныя пасылкі ў спрааваздачах факты двугадо вае дзейнасці арганізацыі.

Із спрааваздачай выглядала, што за два гады была праробленая вялікая і ахвярная праца, як паасобныя аддэламі, гэтак і галоўной управай. У вабіміркоўванын гэтае працы выказваліся, аднак думкі, што нутраныя — арганізацыйныя і згадавальныя — патрэбы ю нас акцэнтуюцца менш у пратарыцянальнасці да высілку навонкі. Тлумачыцца гэта тым, што, прыкладам, уздел у нейкім міжнацыянальным кантакце ці выстаўчыне, якіх зъезды ў будучыні, і на кожны здольны адчуваць усю ейную вайстрэнію і патрэбу. Ад хранічнае нястачы гэтака адучаванія арганізацыі будзе няжільна таяцца, а наш грамадзкі патэнцыял — няжільна расплывацца.

Съведамасць гэтае небясьпекі й адчувалася якраз у дыскусіі, што завязалася вакол темы дачыненія нутрана-зггадавальнага высліку да вонкава-рэпрэзэнтацийнага. Што важней? Нутро ці вонкі? Згадаваньне ці рэпрэзэнтаций? Тое, каб Амэрыканцы ведалі пра нас, адкуль мы, ці каб мы самі ведалі, чо мы? Бязумоўна, важна адно і другое. Справа ў прапорці, якую траба правільна разумецца і захоўваць, каб арганізацыя жыла і разъявілася як найламысльней. І тут

зварачалася ўвага на важнасць таго, старшыні, Ф. Бартуль — заст. старшыні, гады знаўцы музыки, сучаснаму дырыгенту Царкоўнага хору ў Кліўлендзе із спрааваздачы-жыўнага старшыні, сп. К. Мерляка, было відаць, што асноўныя націсці клёўся на справу вонкавае рэпрезэнтациі — на думку некаторых, коштам нутрана-арганізацыйных палепшаўшай. Бязумоўная реч, у гэтым пытанні нельга выпісаць рэпцепт. Рэпрезэнтация навонкі — справа вельмі важная, і гэта пашырвяджалася шмат кім. Галоўнае ўправа будзе кіравацца сваймі меркаванынамі і ёйная дзейнасць будзе залежыць ад асабістых якасцяў і амбіцыяў паасобных саброя, але трэба спадзівацца, што выказванын ў карысыць большае ўвагі да нутраных патрэблў будучыні.

Съботнія спрааваздачы закончыліся прызнаннем галоўнай управе асабісту, татарыну з падзякай, а съботні дзень — О. Запруднік — скарбнік, Я. Каханоўская — саброя.

У новую галоўную управу БАЗА, склад якое было пастаўленыя пабольшыцца на дзіве асобы, увайшли ўсе саброя, старое ўправы зь невялікім зменамі ў новым гімну «Мы выйдзем шчыльнымі распадзелем функцыі: сп. сп. К. Мярдамі».

Я. Запруднік — старшыня, В. Пляскач — заст.

Рэзалюцыі Зъезду Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня

Нацыянальна-ідэялягічнае становішча БАЗА

Дзевяты кангрэс Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня съвіярвіджыа:

1. Беларуска-Амэрыканскіе Задзіночаньне, як у мінулым гэтак і ў будучым, будзе праводзіцца нацыянальна-рэпрэзэнтацийную працу ў Амэрыцы ды за бясьпечыць рэгулярнае выдаванье газеты, 9-ы кангрэс БАЗА ўстанаўляе Беларускі Нацыянальны Фонд у Амэрыцы, у якіх кожны працующы сабра забавязаецца плаціць на год на менич за 12 дзялянай.

2. Беларуска-Амэрыканскіе Задзіночаньне, як незалежная арганізацыя амэрыканскіх грамадзянай беларускага падданства ў Беларуса-эмігрантаў у ЗША, пакідае за сабой права наладжваць усе патрэбныя яму сувязі і супрацоўніці з усімі дэмократычнымі ініцыятаўніцамі арганізацыямі, што дзеюць на дабро Амэрыкі й Беларусі.

Справа стварэння адзінага Беларускага Цэнтра ў Амэрыцы

9-ы кангрэс БАЗА, абмеркаваўшы сучаснае палажэнне беларуское рэпрэзэнтациі ў Амэрыцы, уважае канечным прадаўжыць перамовы з усімі беларускімі арганізацыямі, якія працующы на карысць вызваленія Беларусі, з мэтай стварэння адзінага рэпрэзэнтатыўнага цэнтра ў Амэрыцы. Належнае выкананне гэтага адказнага задання кангрэс даручае новавыбранным управе БАЗА.

У вадній вёсцы экспедыцыя засталася падрыхтоўку да Купальскага савія, калі «рыхтаваліся бочкі і колы для спальвання іх у Купальскую ноч». Сустракаліся абходы зажынковых і дажынковых абраадаў.⁵⁴

«У вёсцы Кавалі... да нядайнага часу хадзілі валачобнікі. І тут што-ні-што засталося ад ранейшага абрааду... У многіх вёсках да гэтага часу працягвае існаваць добры беларускі звычай — «талака» — дапамога многадзетнаму суседу... Талочыны песьні адзін са старадаўніх жанраў... Любоў да старадаўніх «зедаўскіх» песьні у многіх раёнах Беларусі яшчэ даволі моцная... Гаварыць аб адміранын іх бадай яшчэ рана».⁵⁵

Савецкія навуковцы асуджаныя на падвойнае жыццё: з аднаго боку яны мусіць падпрадкаўца паўтыйным загадам, уздельніцач у савецкай палітычнай пропагандзе, з другога боку іх ня могуць не хваляваць, ня могуць ня дзейнічыць на іх сапраўдныя думкі і пачуцьці народныя. Для нас, навет, даволі гэтай апошній паловы падвойнага жыцця, каб дастатковая ясна ўявіць сабе любоў народу да клясычнага, традыцыйнага песьненага беларускага фальклёру, выражэннім клопату і турботу аб яго захаванні ў сучасных савецкіх бытаванын. Ясна, што гэта цяжка, часам і небясьпечна, але існует і дзейнічае, супрацьстайць партыйнай ідэялігії, якая ня гле-дзячы на дзяржаўнай сяродкі розных уціскаў дагэтуль ня можа пахваліцца перамогай. Тэорыя «адміранын» наагул толькі прапагандовая хлюсня. Канечне, балючых ран і руй-

на пасылкі Ф. Бартуль — заст. старшыні, гады знаўцы музыки, сучаснаму дырыгенту Царкоўнага хору ў Кліўлендзе із спрааваздачы-жыўнага старшыні, сп. К. Ганецкі — скарбнік. У новую галоўную управу былі абраныя таксама сп. сп. А. Галіна Орса і сп. сп. А. Аўгун Несцяровіч ды дзейнасці скарбнік. У новую галоўную управу былі абраныя таксама сп. сп. А. Галіна Орса і сп. сп. А. Аўгун Несцяровіч ды дзейнасці скарбнік.

Рэвізійная камісія: сп. сп. М. Туляек (старш.), Д. Клінцэвіч, М. Кунцэвіч.

Рада дырэктараў: сп. сп. П. Бунчук, М. Гарошка, В. Тумаш, Я. Сажыч, Ул. Дунец.

Статутовая камісія: М. Кунцэвіч, П. Ганецкі, В. Пляскач, В. Тумаш, Я. Запруднік.

Жаноцкая сэкцыя БАЗА: выбрала таксама сваю управу, у якую ўйшлі сп. сп. В. Бартуль — старшыня, К. Каляда — заст. старшыні, М. Станкевіч — скарбнік, О. Запруднік — скарбнік, Я. Каханоўская — саброя.

9-ы зъезд БАЗА выслаў прывітальныя тэлеграмы прэзыдэнту Рады БНР М. Абрамчыку, прэзыдэнту ЗША Дж. Кенэдзі, віц-прэзыдэнту ЗША Л. Джонсану, губернатару штату Нью-Ёрк Р. Вагнеру ды чатырынаццаём кантрэсмэнам, якія падтрымываюць справу стварэння ў Кангрэсе адмысловага Камітэту Паняволеных Народоў.

Узделнікі зъезду закончылі сваю пляніную дырхадэнную працу адсылаваніем гімну «Мы выйдзем шчыльнымі падзеламі».

Я. Запруднік

Дня 3 чэрвеня сёлета спойніліся 63

гады знаўцы музыки, сучаснаму дырыгенту Царкоўнага хору ў Кліўлендзе із спрааваздачы-жыўнага старшыні, сп. К. Гілевіч.

Дзень гэты ў Кліўлендзе належыць да асабістых і яго можна называць съвіятым песьнямі, бо юбіляруху, наўгароду, а ў рэлігійных выкліках.

Савецкія пасылкі пераказаць у съвіецкіх песьнях духовы перажыванні беларускага грамадзянства, а ў імкненіца пераказаць народу, а ў рэлігійных выкліках.

Савецкія пасылкі пераказаць народу, а ў рэлігійных выкліках.

Зь беларускага жыцьця

У Беларускім Інстытуце Навукі і Мастацтва

20-га травеня на чароднай зборцы Інстытуту сп. інж. М. Гарошка прачытаў рэфэрэт «Водная гаспадарка Беларус». Дакладчык разгледзіў гэтую галіну гаспадаркі Беларусі з мінулага, ад часу вялікага Княства Літоўскага (зас্থалаўшы, між іншага, цікавыя пасажы з Літоўскага Статуту, якія тыхыліся законоў аб воднай гаспадарцы), і да сяныя.

Дэтальна спыніўся дакладчык на палажэнні воднае гаспадаркі ў БССР і ёйных праблемах. А праблемаў-балічак, як і ва ўсіх гаспадарстваўцаў БССР, ня мала: рэзкі каналы нашыя запушчаныя, загніваюць, асушишыні, калі часам і праводзіцца, дын спарадычнае й не даводзіцца да канца, зыністажаючы гэтым праробленую працу.

Дакладчык, маючы вялікае дасьветчаныя ў мэльярдных працах на Бацькаўшчыне — інж. М. Гарошка працаў даўгі час у мэльярдных экспедыціях — вельмі падрабізна прааналізуваў, на даступных яму дадзеных,

Беларусы на міжнацыянальным канцэрце ў Вашынгтоне

20 травеня танцевальны гурток ЗБМА ў Нью-Ёрку выступіў у праграме Нараднага Фестывалю Амерыкі, Фэстывалі адбыўся ў Вашынгтоне на працягу трох дён ад 18 да 20 травеня. Праграма апашніла вечару ілюстравала гісторыю Амерыкі, паказаючы, як традыцыі новага свету складаліся і складаюцца з традыцыяў сучаснага свету старога. Канцэрт пачаўся ад ваяўнічых індыйскіх танцаў, што пакінулі сълед на съпевах і танцах першых імігрантаў. Амерыканскі танцевальны фальклёр быў добра прадстаўлены рытмічным «квадратным танцем», а съпевы — працоўнымі ў рэлігійнымі песнямі Нэгрэй.

Другая частка складалася з мастацтва найнейшых імігрантаў, што прыбылі ў Амерыку ў шуканыі свабоды для сваіх нароўдаў: беларускага, украінскага,

В. Станкевіч

З ценю вякоў

Ад мінулага году ў Беларускай Каталіцкай Місіі ў Лёндане час-ад-часу ладзілі зборкі, прысьвечаныя памінунню гісторычна-рэлігійнага мінулага Беларусі. Трэйная зборка з гэтага цыклу адбылася сёлета на другі дзень Сёмухі 22 траўня ў памешканні Місіі. Ранічао таго дні ўдзельнікі зборкі, памаліўшыся супольна на Службе Божай і выслушавы зъмістотаў прынадносі казаныя агліянуі дом, прызначаны на інтарнат для беларускіх хлапцоў; пазнаёміліся з багатою беларускую бібліятэкай і спажыўшы скромныя супольныя пачастунакі ды карыстаючыся з прыгожае пагоды сабраліся ў прасторным агародзе. Добра апрацаўваны даклад на тэму: «Смаленск і яго съвятыя» прачытаў а. Аляксандар Надсон. Дакладчык выклікі з ценю вякоў слайную мінуўшчыну Смаленску. Перад уявою слухачоў прайходзілі в-

ВІСТКІ З ВЯЛІКАГА НЬЮ-ЁРКУ

■ Радыявая станцыя WROT, якая чуваець у трох штатах (Нью-Ёрк, Нью-Джэрсі й Канектыкат) у нядзелю 21. 5. 1961 г. па абедзе перадала ў сваёй музычнай праграме беларускі народны танец «Юрачка».

■ У пятніцу 27. 5. 1961 г. вечарам адбылася апошні ў гэтым сезоне зборка ньюёрскага аддэлу Згуртаваннія Беларускага Моладзі. З прычыны дакладковай пагоды ня ўсе, нажаль, маглі прыбыць на зборку, якая складалася зь пачынных каўбаскаў на вогнішчы, розных гульняў і съпевуў беларускіх песен.

■ Падчас 9-га Кангрэсу Беларускага Амерыканскага Задзіночання, сябра ЗБМА інж. Вячаслаў Станкевіч быў выбраны ў прэзыдый Кангрэсу. Гэта яшчэ раз паказвае, што моладзь памалу займае месцы старых.

■ У дніх 23, 24 і 25 красавіка сёлета ньюёрская гарадзкая бібліятэка абыходзіла 50-годзьдзе свайго існавання. Як ведама, гэтая бібліятэка з'яўляецца найбольшай у Амерыцы ды мае асобны аддзел на беларускіх выданнях.

■ У гадавіну незалежнасці Задзіночаных Штатаў Амерыкі (4-га ліпеня) дзіве арганізації беларускіе моладзі (ЗБМА і БАСМ) плянуюць выехаць у новае беларуское летнішча-гатэль, собынкам якога ёсьць сябра ЗБМА Анастасія Александровіч. Летнішча месціцца ў Кэцкільскіх горах 110 міль ад Нью-Ёрку. Падчас пабыту ў горах моладзь наладзіць вогнішча з канцэртамі і іншымі гульнямі.

Міхась Паляшук

Прывітанье

Рэдакцыя «Бацькаўшчыны» з вялікай радасцю ўвіцьца вітае ведамага і заслужанага беларускага рэлігійнага, грамадзкага і культурнага дзеяча айца д-ра Пятра Татарыновіча з прызнаннем яму 26 траўня сёлета Святых Папам Папам XXIII высокай і пачасной духоўнай годнасці Пралата Яго Святасці жадае яму з гэтага нагоды далейшых бліскучых поспехаў у ягонай душпастваўскай і беларускай нацыянальнай дзейнасці.

Адначасна вітаем Высокапаважанага Пралата айца Пятра Татарыновіча із саракагодзземем ягонага съвітарства, якое споўнілася 12-га чэрвеня сёлета.

Сто Год!

Рэдакцыя «Бацькаўшчыны»

КІЕСК ЗБМА У НЬЮ-ЁРКУ

Кіруючыя асобы кіёскам зьлева направа: Кастью Верабей, Ніна Каваль і Вячаслаў Станкевіч.

Адведайце кіёск ЗБМА ў Беларускім Грамадзкім Цэнтры

401 Atlantic Avenue Brooklyn 17, N. Y.
Там зможаце купіць:
БЕЛАРУСКІЕ КНІЖКІ, ГАЗЭТЫ, ЧАСАПІСЫ, КРУЖЭЛКІ, ВЯЛІКОДНІЕ КАРТКІ ДЛІ ІНІІ. Кіёск адкрыты кожную нядзелю пасля Службы Божай. Прыймайцца таксама паштовыя заказы.

КУПЛЯЙЦЕ І ПАШЫРАЙЦЕ БЕЛАРУСКІЕ ВЫДАННІ!

БЕЛАРУСЫ НА ІНТЕРНАЦЫЯНАЛЬНЫМ БАЛІ

У суботу 3-га чэрвеня сёлета ў Лёс Анджэлес адбыўся традыцыйна-гадавы вяночны баль, ладжаны. Інтарнацыянальным Інстытутам у супрацоўніцтве з розными мясцовыми нацыянальными групамі, разам з якімі прыймалі ўдзел і Беларусы.

Асаблівую ўвагу звязала на сябе Сабінка Канановіч у сваёй прыгожай нацыянальной вопратцы, якую сама вымыла.

Народная вопратка беларускіх прадстаўнікоў асабліва зацікавіла Філіпінаў, якія запранивалі Сабіні Канановіч, што выступіць у беларускай народнай вопратцы на іхнім нацыянальным съвяце незалежнасці 4-га ліпеня сёлета.

Ю. Н.

Фэльетон

Партыйны Лыска

«Мы, савецкія пісменнікі, шчаслівыя, што ў нас ёсьць невычэрпаная крыніца высокіх ідей, якія натхняюць нас на творчую працу, — наша родная Камістычная партыя. Мы шчаслівыя, што ў нас ёсьць мудрыя кіраўнікі гэтай партыі на чале з Мікітам Сяргеевічам Хрушчовым, якія па-бацькоўску клапоцяцца пра нас і пра нашы творчыя поспехі.

Наш абавязак — адказаць на клопаты партыі канкрэтнымі справамі...»

Кандрат Крапіва, «Звязда», 23. 5. 1931 г.

З-пад партыйнае заставы
Вые стары Лыска,
Сыліна пеніца із ямы
Бяззубага «пыска».

Загнайлісія няйначай
І падпухлі бельмы,
Ды ахрып той брэх сабачы
Старэйшынага шэльмы.

Цяліпанаецца іззаду
Млосны хвост кудлаты,
Ад «усерднага» вільянінья
Зыніслеў па пяты.

Лыска меў няраз пашану
Ён — ардонаносец,
За «бдзіцельнасць» свайму пану
Ардоноў шмат носіць.

Быў калісі із таго Лыска
Брахун адмысловы,
«Парт’я родная» наўчыла
Звягіння асновы.

Дык трывальну ў ўсё съвятое,
Што ў сваім народзе,
Меў карыпца залатое
У маскоўскім зброде.

Хваліў Кліма, славіў Сосо,
Урвіс быў заядлы,
Свайм глоткі ператрыз-бы
За кавалак падлы.

Служкы верна і заўзята,
Грыз народ пакутны,
За маскоўскую заплату
Множкы ўяд атрутны.

Ды ўжо старасць і нярадасць
Надышила тымчасам,

XV-ы агульны Зыезд ЗБВБ

Пяцінаццаць гадоў актыўнага існавання беларуское эміграцыйнае арганізацыі — гэта немалы пэрыяд. І вось Згуртаванніе Беларусаў у Вялікай Брытаніі ў складзе: сп. Янка Міхалюк — старшыня, сакратары — а. Янка Садоўскі і сп. Алексі Бута. Далей, згодна з праграмаю Зыезду, сп. П. Асіповіч адкрыта пратакол з папярэдняй Зыезду, сп. Ул. Бутрымовіч падаў справаудачу; затым зноў сп. П. Асіповіч адкрыта рапорт дзяржаўнага аўдзядзе: сп. Янка Садоўскі і Паўла архірэйскую Службу Божую для католікоў, а др. Аўгент Смаршчук з Беларускім Домам. З гэтае нагоды Яго Дастойнасць Чэслав Сіповіч у супольнай аўдзядзе: сп. Ул. Бутрымовіч падаў справаудачу; затым зноў сп. П. Асіповіч адкрыта рапорт дзяржаўнага аўдзядзе: сп. Янка Садоўскі і Паўла архірэйскую Службу Божую для католікоў, а др. Аўгент Смаршчук з Беларускім Домам. Для папярэдняй Зыезду.

Затым дэлегаты і госьці сабраліся ў съвітліцы Беларускага Дому, каб выканаць багатую праграму дня. Зыезд адбыўся старшыня галоўнае управы ЗБВБ сп. Ул. Бутрымовіч і пасля выбараў Мандатнае Камісіі, выбрана Прэзыдіум Зыезду. Наступна старшыня аўдзядела ЗБВБ у Бірмінгам, Брайфорд, Лёндан і Манчестэр падавалі справаудачы з дзейнасці тых аўдзядзе: іхнія справаудачы дапоўнілі адміністраторы Беларускіх Дамоў — Лёнданскага, Брайфордскага, Манчестэрскага і прастадуніка ЗБВБ, прыкладом Камітэц эмігрантаў у Англіі. Рачава дыкускі пасля справаудачаў намесціла канкрэтныя заданні для пляніравання на наступны год і выявіла су比亚очно абраці пленнае і шматбакове дзейнасці арганізацыі, дзеяла падзялена на падзялкі — Зыезд аднагалосна далучыўся да гэтага прапанавання.

Пасля кароткага перапынку была выбраная новая управа ў такім складзе: старшыня — сп. Уладзімер Бутрымовіч, заступнік старшыні — сп. Павал Асіповіч, сакратар — сп. Павал Навара, скрбнік — сп. Алексі Шацко, сябры управы — а. Леў Гарошка, сп. Алексі Лашук і сп. Тамаш Скапец; Наглядная рада: старшыня — а. Янка Садоўскі, сябры — сп. Станіслаў Мак і сп. Міхась Яськевіч.

У вольных прапанаваннях парушана некалькі вельмі актуальных і важных справаў, як: утворэнне культурна-асветнай рэфэрэнцыі для працоўнікаў, арганізацыі беларускіх суботніх школаў; дапамога выданьня ангельскага перакладу беларускага пазіціў Веры Рыч і інш. На заканчэнні ўсе прысутныя адсыпали беларускі нацыянальны гімн.

ХРОНИКА БЕЛАРУСКАГА ЖЫЦЬЦЯ НА ЧУЖЫНЕ — ГЭТА ПАКАЗЫВАЕ НАШАЕ ГРАМАДЗКАЕ ЖЫЦЬЦЯ ЗДОЛНАСЦІ І ДАКУМЕНТАВАННЕ НАШАЕ ПРАЦЫ. ТАМУ НЕ ПАВІННА БЫЦЬ АНІВОДНАЕ ГРАМАДЗКАЕ ПАДЗЕІ, ЯКАЯ-Б ІА БЫЛА АДЦЕМЛЕНА У БЕЛАРУСКАЙ ПРЕСЕ ПІШЧЕ У «БАЦЬКАЎШЧЫНУ!»

НАШЫЯ ПРАДСТАУНІЦТВЫ

АНГЕЛЬСКАЯ

Mr. Aleksander Laszuk, 97 Moore Park Rd., London, S. W. 6.

АУСТРАЛИЯ:

Mr. A. Vasilenia, 39 Edwin St., Croydon, N. S. W.

Mr. A. Maroz, 109 Morrison Rd., Midland Junction, W. A.

Mr. M. Nikan, 14 Steel St., Spotswood—Melbourne, Vic.

Mr. W. Akavyt, 80 Tapley Hill Rd., Royal Park, S. A.

###